

**ANBEFALINGER FRA OPGAVEUDVALGET
"KOORDINEREDE INDSATSER FOR UDSATTE UNGE"**

Guldborgsund Kommune
Maj 2024

FORORD

I denne byrådsperiode ønsker byrådet at sætte fokus på kerneopgaven:

At styrke borgernes muligheder for at mestre egen tilværelse og i samarbejde med borgerne sikre, at alle kan indgå i relevante fællesskaber.

Hvis vi skal komme i mål med den ambition, er det relevant at starte med at kigge på, hvordan vi kan styrke trivsel hos vores unge. Vi skal kunne modne og styrke vores unge, så de selvstændigt kan træffe de rette valg gennem livet. Men det kræver, at vi tidligt sætter ind og tager hånd om de unge, der har det svært. Og det kræver involvering af mange forskellige aktører, både folkeskole, den kommunale ungeindsats, virksomheder, foreninger m.v., som alle skal arbejde sammen om at løse opgaven.

I opgaveudvalget har vi derfor haft fokus på at belyse, hvordan vi kan arbejde koordineret med indsatsen for udsatte unge. Vi har inddraget dygtige folk udefra, og vi har sammen drøftet, indsnævret og til sidst udvalgt de anbefalinger, som du nu sidder med i hånden.

En stor tak skal der lyde til alle jer, der har bidraget til udvalgets arbejde ved at deltage i arbejdsgrupperne. Tak til Brøndby Kommune, som inviterede udvalget på besøg og fortalte om deres netværksbaserede organisering af den kommunale ungeindsats. Og tak til Jobplaneten i Roskilde, der gav inspiration til, hvordan man kan bruge lommepenge- og fritidsjob som løftestang til at få flere unge i gang med en uddannelse.

På vegne af hele opgaveudvalget håber jeg, at anbefalingerne kommer ud at leve – til gavn for de unge i Guldborgsund Kommune.

Dennis Fridthjof

Medlem af byrådet og formand for §17.4 udvalget

INDLEDNING

I den politiske aftale for byrådsperioden 2022-2025 blev det aftalt at oprette et § 17, stk. 4-udvalg, også kaldt et opgaveudvalg, som hvert år skal arbejde med et politisk prioriteret tema. Fra 1. juli 2023 til 30. juni 2024 har temaet for udvalget været "Koordinerede indsatser for udsatte unge".

Opgaveudvalget har haft til primær opgave at komme med anbefalinger til, hvordan man kan styrke samarbejdet om de udsatte 14-18-årige for at skabe bedre overgange fra folkeskolen og til de næste faser af den unges liv. Men udvalget har også haft mulighed for at komme med anbefalinger for en bredere målgruppe af udsatte unge.

En styrket indsats for udsatte unge kræver et tæt samarbejde og koordinering mellem en række fagområder og kan ikke udelukkende løses ude i de enkelte fagudvalg. Opgaveudvalget "Koordinerede indsatser for udsatte unge" afleverer derfor sine anbefalinger til hele byrådet. Nogle af anbefalingerne handler om at gøre det, vi allerede gør, på en anden måde, mens andre af anbefalingerne indeholder forslag til nye indsatser.

Opgaveudvalget har afholdt en lang række aktiviteter i forbindelse med udarbejdelsen af anbefalingerne:

- 8 ordinære møder i opgaveudvalget, blandt andet med oplæg fra relevante aktører på ungeområdet
- 6 møder i tre nedsatte arbejdsgrupper med i alt ca. 20 repræsentanter fra forskellige relevante kommunale enheder og institutioner samt private aktører, der alle har det til fælles, at de har viden om og erfaring med arbejdet med udsatte unge
- Input fra 2 unge fra Rusmiddelbehandling
- Besøg hos Brøndby Kommune med henblik på at indsamle idéer og erfaringer til organisering af den kommunale ungeindsats og samarbejdet med FGU
- Besøg hos Jobplaneten i Roskilde med henblik på at indsamle viden og erfaringer om indsatsen for at få udsatte unge i fritidsjob
- En fælles workshop med udvalgsmedlemmer og arbejdsgrupper med fokus at kvalificere anbefalinger og forslag til indsatser

Hvorvidt anbefalingerne skal gennemføres, er nu op til beslutning i fagudvalgene og byrådet. Omfanget af udgifter og ressourcer til de enkelte anbefalinger vil afhænge af det omfang og ambitionsniveau, der besluttes. Opgaveudvalget anbefaler, at man tager stilling til prioritering og finansiering af de enkelte forslag ved at udarbejde en handleplan for implementering af indsatserne og ved at udarbejde business cases for de anbefalinger, der kræver investering i ekstra ressourcer eller nye indsatser (se også anbefaling 6).

Opgaveudvalget har bestået af repræsentanter fra byrådet samt fra relevante aktører på ungeområdet:

Dennis Fridthjof (A)

Rene Christensen (M)

Louise Sparre Flørning (L)

Chris Veber (Dit Guldborgsund)

Helle Foersom (UU)

Nikolaj Munk (Unge og Uddannelse)

Tina Barding (FGU)

Allan Solberg (GULD10)

Kim Hvalsøe (Rette Kurs)

Peter Flensted (Sax-Trans)

ANBEFALING 1: MERE SYSTEMATISK FOKUS PÅ TRIVSEL OG FOREBYGGELSE AF FRAVÆR OG SKOLEVÆGRING I GRUNDSKOLEN

Baggrund for anbefalingen

Langt de fleste børn og unge i Danmark trives og har et godt liv. Men analyser viser, at der desværre også er et stigende antal børn og unge, der oplever mistrivsel og ensomhed. Det påvirker ikke kun deres velbefindende i hverdagen, men der er også risiko for, at psykisk mistrivsel tidligt i livet kan føre til mentale helbredsproblemer eller psykiske lidelser, når de unge senere når ind i voksenalderen.

Hurtig hjælp er derfor afgørende for børn og unge, som er i psykisk mistrivsel. Men mange oplever, at vejen til at få hjælp er svær. Der er lang ventetid, før der bliver foretaget en faglig vurdering og udredning.

Et af de første tegn på mistrivsel kan være, at den unge har meget fravær fra skolen. Et højt fravær kan være indgang til mange problemer for den unge. Det kan dels medføre faglige udfordringer, som kan reducere muligheden for at gennemføre en uddannelse. Dels kan det medføre svækkede sociale evner og deraf følgende social tilbagetrækning, hvilket også kan gøre det vanskeligt at gennemføre en uddannelse og varetage et job.

Tal fra Undervisningsministeriet viser, at Guldborgsund Kommune generelt har et højere fravær end landsgennemsnittet i både folkeskolen, på ungdomsuddannelser og erhvervsskoler.

Fakta:

Guldborgsund Kommune havde i skoleåret 2021/2022 et gennemsnitligt fravær i grundskolen, der var højere end landsgennemsnittet på alle skoletrin:

Indskoling (0.-3. klasse):

Guldborgsund Kommune: 9,7%
Hele Landet: 7,1%

Mellemtrin (4.-6. klasse)

Guldborgsund Kommune: 11,0%
Hele Landet: 8,3%

Udskoling (7.-9. klasse):

Guldborgsund Kommune: 12,0%
Hele Landet: 8,9%

Kilde: Undervisningsministeriet

Et høj fravær kan være et tegn på skolevægring. Skolevægring er en kompleks udfordring, der berører både den enkelte elev, elevens familie, skole og samfundet som helhed. Skolevægring er typisk karakteriseret ved en længerevarende modvilje eller angst i forbindelse med skolegang, hvilket resulterer i helt eller gentaget fravær og generel modvilje mod at deltage i undervisningen. Skolevægring kan have dybtgående og langvarige konsekvenser for den enkelte elevs trivsel generelt, faglige udvikling og tilgang til sit sociale liv. Det er derfor af stor betydning at forstå de underliggende årsager og at igangsætte indsatser på et så tidligt tidspunkt som muligt.

I kommunens folkeskoler er der stor opmærksomhed på fravær og skolevægring hos eleverne, og der bliver fulgt op herpå bl.a. i forbindelse med de årlige skoleudviklingssamtaler. Det politiske fagudvalg bliver løbende orienteret om resultatet af skoleudviklingssamtalerne. Der findes dog ikke én samlet måde at arbejde med bekymrende fravær på skolerne, da omfang, årsag og rammer kan variere.

Guldborgsund Ungdomsskole har et heltidstilbud, som kan være et alternativ til folkeskolen for unge i 7.-9. klasse, der har udfordringer med trivsel, motivation og fremmøde. Det er dog ikke alle skoler, der benytter sig af tilbuddet, da udfordringen som før nævnt er individuel.

Hvad siger de unge selv:

- Langt de fleste unge trives, men der er en mindre andel, hvor livet ikke er i top. 8 % vurderer, at de i mindre grad eller slet ikke har et godt liv.
- Skolen er for mange unge det fællesskab, der fylder mest i hverdagen. Men det er også her, at unge oplever pres og forventninger. 21 % oplever, at deres skole eller uddannelsesinstitution påvirker deres følelse af at være god nok i negativ eller meget negativ grad.
- Hele 57 % af unge mellem 16–29 år har inden for det sidste år følt, at de har haft brug for støtte til at håndtere mistrivsel. Men mange synes, det er svært at bede andre om hjælp eller er i tvivl om, hvor de skal søge om hjælp.

Kilde: DUF's ungeanalyse 2023

Der kan være et potentiale i at sætte mere systematisk fokus på trivsel i alle kommunens folkeskoler, bl.a. ved at sikre at alle folkeskoler har en trivselspolitik og har fokus på den nødvendige hurtige indsats ved mistanke om mistrivsel.

Men det er derudover vigtigt at have systematisk fokus på trivsel i dagligdagen, så både lærere, elever og forældre kan blive klædt på til at spotte tegn på mistrivsel og eventuel skolevægning - og på hvordan man kan sætte ind for afhjælpe det.

I den forbindelse bør man også have fokus på, hvordan man kan understøtte trivsel i de perioder, hvor de unge ikke går i skole. Det gælder især sommerferien, hvor der er risiko for, at unge i mistrivsel kan blive overladt til sig selv og deres situation forværres.

Ansvar med prioritering af tiltag til at understøtte anbefalingen (se nedenfor), herunder den økonomiske prioritering, kan med fordel placeres centralt i kommunen for at sikre, at de enkelte skoler får ensartede rammer og muligheder for at implementere indsatserne.

Forslag til indsatser der kan understøtte anbefalingen

- Udarbejdelse af en trivselspolitik på alle folkeskoler. Det politiske fagudvalg skal fastlægge de overordnede principper
- Afholde trivselsdage for elever i de ældste klasser af folkeskolen. Involvér eventuelt også forældrene.
- Sikre en hurtig indsats overfor unge hvor der er mistanke om diagnoser, psykisk sårbarhed mv. Men det er også vigtigt med en tidlig forebyggende indsats, jf. anbefalingerne fra "Det gode børneliv"
- Give unge med social angst bedre mulighed for at deltage i undervisningen online
- Inddrage tilbud som headspace og lign. som et fast tilbud på alle folkeskoler
- Lave sommerskoletilbud/aktiviteter i samarbejde med foreningsliv og ungdomsklubber
- Sikre at den nødvendige økonomi er til rådighed for hurtig og kvalificeret indsats

Hvis du vil læse mere

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/forebyggende-indsatser-til-unge-i-psykisk-mistrivsel-3vy3m9xy/>

<https://vidensraad.dk/nyhed/ny-rapport-stigende-mental-mistrivsel-hos-de-10-24-aarige>

<https://bupl.dk/boern-unge/nyheder/opdag-og-hjaelp-boern-med-begyndende-skolevaegring>

<https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/main.aspx>

ANBEFALING 2: BEDRE TVÆRFAGLIGT SAMARBEJDE OM AT STØTTE OVERGANGEN FRA BARN TIL UNG – OG FRA UNG TIL VOKSEN

Baggrund for anbefalingen

Overgange kan være svære for alle unge, men for udsatte og sårbare unge er det ofte ekstra svært. Derfor er det afgørende med et tværfagligt samarbejde på tværs af forskellige fagområder, herunder at der er en samarbejdsmodel, som fastlægger fordelingen af ansvar og beskriver klare procedurer.

Analyser fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) viser, at der er stor variation i kommunernes organisering af Den kommunale ungeindsats (KUI).

I Brøndby har man lavet en netværksbaseret KUI-organisering på tværs af de relevante forvaltninger. Indsatsen bliver styret af et KUI-sekretariat, som har til formål at understøtte den netværksbaserede model og sikre, at fagområderne tager fælles ansvar og ejerskab for opgaven med at få unge i gang med en uddannelse eller i beskæftigelse.

I Guldborgsund arbejder man også med en netværksbaseret KUI-organisering, men der er ikke etableret et sekretariat til at understøtte koordinering og samarbejde.

Brøndby har desuden oprettet en ungeguide-funktion. Funktionen udspringer af Lov om kommunal ungeindsats fra 1. august 2019, hvor kommuner blev forpligtet til at tilbyde en ny type kontaktperson til de unge. Ungeguiden går på tværs af lovgivninger og kan iværksættes inden for 14 dage. Ungeguiden kan blive tildelt unge, der har særlig behov for støtte, f.eks. unge med diagnoser/handicap, psykisk sårbarhed, risikoadfærd, misbrug m.v. Ungeguiden kan støtte den unge i både hverdagsmestring og i at påbegynde og blive fastholdt i uddannelse. Den unge kan selv pege på en relevant voksen, der kan være ungeguide, f.eks. en lærer eller en klubpædagog.

Lolland Kommune har også ungeguides, som fungerer som kontaktperson for de unge, der vurderes at have behov for særlig støtte. Ungeguiden bliver typisk koblet på i overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse til unge, der har et bekymrende fravær fra uddannelsen. Ungeguiden har til opgave at støtte den unge i forhold til uddannelse eller beskæftigelse. Ungeguiden har et tæt samarbejde med FGU, både et formelt samarbejde og et mere uformelt. I Lolland er der 5 medarbejdere ansat specifikt til opgaven.

I Guldborgsund er der ikke en tilsvarende tværgående ungeguide-funktion. Den unge har flere kontaktpersoner, f.eks. UU-vejlederen eller ungerådgiveren i ungeenheden. Kommunen har ansat en fastholdelsesguide, som er til stede på uddannelsesinstitutionerne og bl.a. støtter frafaldstruede unge i at blive fastholdt på uddannelsen. Fastholdelsesguiden er dog kun for unge over 18 år.

Der kan derfor være et potentiale i at etablere en ungeguide-funktion, der kan arbejde på tværs af lovgivninger, og være en gennemgående støtte som ikke ophører, når den unge går fra et lovgivningsområde til et andet.

Case:

Jonas blev anbragt som 10-årig. Som 15-årig får han diagnosen ADHD, og som 17-årig kommer han i rusmiddelbehandling og får tildelt en kontaktperson.

I overgangen til voksenlivet bliver han tildelt efterværn, han begynder på forberedende grunduddannelse (FGU), stopper igen og visiteres til en særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU).

Som 23-årig bevilges han en indsats efter servicelovens §§ 82 a-c. Det viser sig hurtigt, at støtten er utilstrækkelig, og Jonas visiteres til bostøtte efter servicelovens § 85.

Jonas har brug for en tværgående, helhedsorienteret indsats, som går på tværs af den kommunale organisation. Han får støtte både på børneområdet (anbringelse og efterværn), på voksenområdet (§§ 82 a-c og bostøtte), på beskæftigelsesområdet (FGU, STU og praktik) og på ungeområdet (den kommunale ungeindsats, KUI).

Det er derfor væsentligt, at kommunerne har en samarbejdsmodel, som understøtter det tværfaglige samarbejde, herunder fastlægger fordelingen af ansvar og beskriver klare procedurer

Kilde: VIVE, oktober 2022

Der kan også være et potentiale i at styrke samarbejdet med ikke-kommunale aktører om at sikre gode overgange. Det kan f.eks. være et styrket samarbejde med den regionale distriktspsykiatri om unge med en psykiatrisk diagnose.

Forslag til indsatser der kan understøtte anbefalingen

- Styrke den netværksbaserede organisering af KUI-indsatsen for at understøtte tværfaglighed og gode overgange (inspireret af f.eks. Brøndby)
- Oprette en ungeguide funktion, som går på tværs af lovgivninger og kan sikre nemmere og hurtigere støtte til unge med særlige behov (inspireret af f.eks. Lolland eller Brøndby). Alternativt øge kapaciteten af fastholdelsesguides og udvide målgruppen med de 15-17 årige.
- Styrke samarbejdet med regionen, bl.a. distriktspsykiatrien

Hvis du vil læse mere

<https://vpt.dk/ungdom/begejstring-projekt-om-sammenhaengende-ungeindsats>

<https://www.brondby.dk/media/3lzlverr/sammenh%C3%A6ngende-kommunal-ungeindsats-i-br%C3%B8ndby-kommune-2019-1.pdf>

<https://www.lolland.dk/borger/unge/personlig-ungeguide?term=ungeguide>

ANBEFALING 3: SAMARBEJDET MELLEM DEN KOMMUNALE UNGEINDSATS (KUI) OG FGU SKAL STYRKES

Baggrund for anbefalingen

Analyser fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) viser, at der er store forskelle i tilrettelæggelse af samarbejdet mellem den kommunale ungeindsats (KUI) og FGU, herunder graden af formalisering af samarbejdet.

KUI's arbejde spiller en helt afgørende rolle ift. den opgave, som FGU stilles overfor. Dels fordi det er kommunen, der står for målgruppevurderingen af unge, herunder om den unge skal tilbydes FGU. Dels fordi det er kommunen, der – i form af uddannelsesplanen – udstikker rammer for uddannelsesforløbet, som FGU skal tage udgangspunkt i, herunder mål og tidsramme. Samtidig er det kommunen, der har ansvar for at sikre, at elever med støttebehov får de nødvendige indsatser for at kunne få gavn af FGU.

Hvis intentionerne om at hjælpe flere unge i uddannelse eller beskæftigelse skal indfries, er samarbejdet mellem KUI og FGU af afgørende betydning.

EVA's analyser viser, at bl.a. dialog, klare rammer samt kendskab til hinandens arbejdsbetingelser understøtter samarbejdet og en fælles opgaveløsning. Det er derfor vigtigt, at der løbende arbejdes på at styrke videndeling og på at skabe en fælles forståelse. Det gælder dels ift. at få den interne organisering i KUI og samarbejdet på tværs af sektorer i kommunen til at fungere, og dels ift. at fremme samarbejdet mellem KUI og FGU.

I Guldborgsund Kommune er der etableret samarbejdsfora mellem KUI og FGU – både på leder- og medarbejderniveau. Men der kan med fordel etableres et tættere samarbejde, som også har fokus på fælles læring om målgruppevurderinger og uddannelsesplaner, samt læring om hvordan man kan sikre en indsats for særligt udsatte elever målrettet den enkelte elevs behov.

I Brøndby har de f.eks. afholdt en 4-dages workshop med fokus på en samskabende proces mellem KUI-vejledere og FGU-vejledere. Det er med til at styrke kendskab og relationer, hvilket er afgørende for et effektivt samarbejde.

Man kan også styrke samarbejdet med virksomhederne om udbud af faglige temaer på FGU, som er målrettet det lokale arbejdsmarkeds behov.

Forslag til indsatser der kan understøtte anbefalingen

- Styrke de formelle samarbejdsfora og læringsfællesskaber mellem KUI-vejledere og FGU-vejledere – både ift. vidensdeling og sparring samt ift. dialog og opfølgning på konkrete sager
- Styrke samarbejdet mellem KUI, FGU og de lokale virksomheder om udbud af faglige temaer på FGU. Dette kan f.eks. ske ved at inddrage FGU i ungarantien.

Hvis du vil læse mere

4 forudsætninger for et styrket samarbejde mellem KUI og FGU

- 1) Samarbejdet prioriteres af kommunerne
FGU skal fast være en del af kommunens prioritering inden for arbejdet med unge uden uddannelse og job.
- 2) Samarbejdet er systematisk og formaliseret
Ledelsen skal skabe en struktur og kultur for, hvordan samarbejdet mellem KUI og FGU skal se ud på alle niveauer af organisationen.
- 3) Dialog og relationer i højsædet
Det styrker samarbejdet, når der er tillid og åbenhed mellem KUI- og FGU-medarbejderne.
- 4) Der arbejdes mod et fælles mål
KUI og FGU skal opleve, at man står sammen om et fælles mål og missionen om at hjælpe de unge bedst muligt.

Kilde: EVA 2023

<https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf23/marts/230313-inspiration-til-et-styrket-samarbejde-mellem-kui-og-fqu-final.pdf>

<https://www.eva.dk/ungdomsuddannelse/inspiration-kommunale-ungeindsats-maalgruppevurderinger-uddannelsesplaner>

ANBEFALING 4: FLERE UDSATTE UNGE SKAL I FRITIDSJOB

Baggrund for anbefalingen

Forskning viser, at unge, der har haft fritidsjob, klarer sig bedre senere i livet, fordi det er med til at forebygge rodløshed, misbrug og kriminalitet. Undersøgelser fra VIVE og Den Sociale Kapitalfond viser, at f.eks. unge med et fritidsjob har 2,5-3 gange højere sandsynlighed for at være i job, når de er 25-29 år, og 20-30 pct. lavere risiko for at modtage en fængselsdom som 25-årig.

Mange virksomheder er imidlertid tilbageholdne med at ansætte unge under 18 år i fritidsjob, fordi der er mange regler ift. arbejdstid, opgaver m.v. Men det kan også handle om, at virksomhederne mangler viden og overblik over, hvilke muligheder der er for at ansætte unge under 18 år, f.eks. i form af konkrete eksempler inden for forskellige brancher.

Mange virksomheder er også forbeholdne for at ansætte unge, der har særlige behov og forudsætninger. Nogle af de større virksomheder inden for bl.a. detailområdet er gode til at tage unge med særlige behov ind, bl.a. fordi de har sat det i system og afsat ressourcer til opgaven. Men mange af de mindre virksomheder er usikre på, om de har ressourcer og viden til at håndtere de udfordringer, der kan opstå i den daglige opgavevaretagelse.

Endelig kan det være et problem for virksomhederne at synliggøre fritidsjob for de unge og tilsvarende svært for de unge at få overblik over, hvilke fritidsjob der er.

Folkeskolen kan spille en vigtig rolle i forhold til at støtte unge i at få et fritidsjob. Det kan f.eks. være ved at invitere virksomheder til at fortælle om muligheder og krav/forventninger i forhold til fritidsjob. Desuden kan en mere målrettet brug af erhvervspraktik også være et springbræt til fritidsjob.

Mange unge har behov for hjælp til at søge et fritidsjob. Det kan være hjælp til at lave en ansøgning, der beskriver det de er gode til. Det kan også være hjælp til at åbne sit frikort og få oprettet en nemkonto. Og det kan være hjælp til at tackle de udfordringer, de unge møder i fritidsjobbet for at sikre, at små "bump på vejen" ikke får dem til at opgive fritidsjobbet.

Flere kommuner har iværksat indsatser for at støtte unge i at komme i fritidsjob. Det kan f.eks. være en jobcafé, hvor de unge kan få råd og vejledning, eller det kan være en fritidsjobkonsulent/-ambassadør, der hjælper de unge med at blive klar til et fritidsjob og med at finde jobåbninger. Fritidsjobambassadørerne kan også hjælpe forældre i at kunne bakke op om fritidsjobbet.

En del af fritidsjobprojekterne har fokus på unge i udsatte boligområder, f.eks. Jobplaneten som er et samarbejde mellem kommuner, boligselskaber og den A.P. Møllerske Støttefond. Men erfaringerne kan også anvendes til fritidsjobindsatser for andre unge.

Vidste du:

- At grundskoleelever med fritidsjob i gennemsnit får 0,26 point højere karakterer ved afgangseksamen i 9. klasse end børn og unge uden fritidsjob
- At børn og unge med fritidsjob har en lavere tendens til fravær fra skole og involvering i kriminalitet samt, at de i højere grad bliver indskrevet på videregående uddannelser.
- At børn fra lavindkomstfamilier i lavere grad har fritidsjob end børn fra mellem- og højindkomstfamilier

Kilde: Kraka Advisory 2023

Hvad siger virksomhederne:

- Der er mange regler, man skal følge, og hvis man ikke har overskuddet eller tiden til at sætte sig ind i dem, så kan jeg godt forstå, at man ikke har mulighed for at ansætte unge. Mit indtryk er – når jeg snakker med andre souschefer – de tør ikke bryde en regel, så får de jo en kæmpe bøde og det er jo dét, hvis man ikke har 100 pct. styr på reglerne. (*Souschef, supermarked*)
- Men i bund og grund, så handler det om, at vi rekrutterer tidligt, så vi kan fastholde noget længere. For det er jo klart, hvis vi bruger et halvt til et helt år på at lære nogen op, så hvis den person ender med at være i organisationen i en tre-fire år, så får vi et rigtig, rigtig dygtigt menneske. Og så er der også en sandsynlighed for, at man måske synes, branchen er meget spændende, og man kan se fremtiden der. (*Varehuschef, supermarked*)

Kilde: DEA 2023

Guldborgsund Kommune har allerede en ungegaranti, der omfatter partnerskaber med lokale virksomheder om de 18-25-årige på offentlig forsørgelse. Det vil være oplagt at bruge ungegarantien som platform for samarbejde med virksomheder om fritidsjob. Samarbejdet kan også indeholde en mere målrettet brug af erhvervspraktikker som springbræt til fritidsjob.

Forslag til indsatser der kan understøtte anbefalingen

- Udvide Ungegaranten til at omfatte fritidsjob for de under 18-årige samt erhvervspraktik. Indtænk også kommunale arbejdspladser i indsatsen
- Udarbejde et inspirationskatalog til virksomheder med overblik over opgaver, som unge under 18 år må udføre - dels i fritidsjob og dels i erhvervspraktik.
- Lave en guide til unge med gode råd til at søge fritidsjob, både ift. ansøgning, CV og praktiske ting som nemkonto og skat
- Lave en fritidsjob- og erhvervspraktikbank i samarbejde med lokale virksomheder og informere de unge herom, når de fylder 13 år
- Styrke samarbejdet mellem virksomheder og folkeskoler om brug af understøttende undervisning til at sætte fokus på lommepege- og fritidsjob
- Ansætte fritidsjobkonsulenter – evt. som en del af ungeguidefunktionen eller via en opnormering af fastholdelsesguides, jf. anbefaling 2
- Oprette en jobcafé for unge i samarbejde med ungdomsklubberne
- Gøre det obligatorisk for folkeskolerne i kommunen at deltage i den årlige fritidsjobmesse
- Skabe bedre transportmuligheder for unge i yderområderne til fritidsjob, f.eks. via en ordning i stil med studieflex eller ved at stille deleknallerter/dele-elcykler til rådighed
- Mere smidighed og fleksibilitet i brugen af praktikgodtgørelse til 14-17-årige. Dette kan bl.a. give praktikanterne bedre mulighed for at betale transportudgifter til praktikstedet

Hvis du vil læse mere

https://star.dk/media/15419/inspirationshaefte_fritidsjobs.pdf

<https://www.cabiweb.dk/temaer/unge-under-30/fritidsjob-til-unge/#kilder>

<https://jobplaneten.dk/>

https://kraka-economics.dk/sites/default/files/2023-02/b%c3%b8rn_og_unges_fritidsjob_og_karakterer_final.pdf

ANBEFALING 5: DER SKAL SKABES BEDRE ADGANG TIL DE SUNDE FÆLLESSKABER – OGSÅ FOR UNGE I YDEROMRÅDERNE

Baggrund for anbefalingen

Undersøgelser viser, at 22 % af de unge i Danmark mellem 16 og 24 år føler sig ensomme. Dette kan risikere at få alvorlige konsekvenser for den unge, da langvarig ensomhed kan føre til selvskade, angst, depression og selvmordstanker. Det betyder, at mange af disse unge har svært ved at fastholde uddannelse eller job.

I Dansk Ungdoms Fællesråds Ungeanalyse 2023 fremhæver de unge fællesskaber og sociale relationer som afgørende for deres trivsel. Blandt 16-29-årige topper venner (67 %) og familie (65 %) som de vigtigste fællesskaber. Undersøgelsen viser også, at foreningsaktive unge i højere grad føler, at de har et godt liv, hvis man sammenligner med unge, der står uden for fritids- og foreningslivet.

Fællesskaber er dermed en vigtig faktor for de unge. Men nogen fællesskaber kan være "usunde" og presse unge ind i problematiske miljøer.

Det er derfor vigtigt, at der er fokus på at understøtte de sunde fællesskaber. Det kan være i form af fritidsaktiviteter og foreningsliv, men det kan også være via de rådgivnings- og samværstilbud, der findes i kommunen.

En udfordring kan være, at de unge ikke har tilstrækkeligt kendskab til hvilke tilbud og aktiviteter, der findes i kommunen. Der er derfor en opgave i at synliggøre dette.

Men det er også en udfordring, at mange af tilbuddene er koncentreret i Nykøbing. Unge i kommunens yderområder giver udtryk for, at der mangler fritidstilbud, især hvis man ikke interesserer sig for sport og idræt. Og transporten til Nykøbing er både tidskrævende og dyr, hvis du ikke har forældre, der kan køre dig.

Det giver risiko for, at nogle unge laver deres egne fællesskaber, hvor f.eks. alkohol og rusmidler eller kriminalitet er omdrejningspunktet. Men erfaringerne viser, at hvis de får adgang til andre fællesskaber, hvor de føler, at de hører til, og hvor de bliver accepteret og anerkendt, så kan det gøre det mindre tiltrækkende at være en del af gademiljøet.

Der er derfor en særlig opgave i at understøtte de sunde fællesskaber i kommunens yderområder.

Case:

Niels er vokset op på Nordfalster. Niels kom ind i et misbrug allerede i 12-13-års alderen. Misbruget var dels en konsekvens af en ikke-diagnosticeret ADHD-lidelse, og dels et forsøg på at blive en del af et fællesskab på skolen. I starten var misbruget primært hash, men senere gik det over i stærkere stoffer som bl.a. amfetamin.

Ifølge Niels kunne misbruget måske være forhindret, hvis der havde været bedre adgang til andre fællesskaber i området. F.eks. stoppede han sit misbrug i en periode, hvor han var på efterskole, fordi han fik mulighed for at udøve sin interesse for musik.

Men i den by hvor Niels voksede op, var der ikke mange muligheder for de børn og unge, der ikke interesserede sig for sport. Niels havde hverken ressourcer eller økonomi til at transportere sig til Nykøbing, og Niels oplevede ikke, at skolen gjorde nok for at understøtte de sunde fællesskaber lokalt.

Kilde: Interview med ung i behandling i Center for Rusmiddel og Socialmedicin i Guldborgsund Kommune. Niels er ikke hans rigtige navn – det er ændret for at sikre anonymitet.

Forslag til indsatser der kan understøtte anbefalingerne

- Sætte ind med initiativer i grundskolen ift. at understøtte fysiske fællesskaber frem for digitale
- Lave et kort på kommunens hjemmeside over tilbud og aktiviteter for unge
- Gennemføre en årlig ungemesse hvor uddannelsesinstitutioner, kommunale aktører, foreninger, organisationer m.v. samles og synliggør deres tilbud for de unge
- Lave mobile fritidstilbud i yderområderne i samarbejde med foreninger og frivillige, f.eks. E-sportstilbud mv.
- Skabe bedre transportmuligheder for unge i yderområderne, f.eks. via en ordning i stil med studieflex, eller ved at stille deleknallerter/dele-elcykler til rådighed (se også anbefaling 4)

Hvis du vil læse mere

<https://duf.dk/artikel/dufs-ungeanalyse-2023>

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/boern-og-unge-i-danmark-velfaerd-og-trivsel-2022-0xqg53xk/>

ANBEFALING 6: DER SKAL LAVES EN PLAN FOR DET VIDERE ARBEJDE MED ANBEFALINGERNE

Baggrund for anbefalingen

Erfaringerne viser, at der er en risiko for, at rapporter og anbefalinger fra diverse udvalg hurtigt kan gå i "glemmebogen", hvis der ikke arbejdes systematisk med at holde dem levende.

Denne risiko kan minimeres, hvis man laver en plan for implementering af anbefalingerne. Det kan ske ved at lave en politisk prioritering af, hvilke indsatser man ønsker at føre ud i livet – eventuelt ud fra nogle business cases.

På baggrund af den politiske prioritering udarbejder relevante fagudvalg en handleplan for implementeringen af indsatserne med inddragelse af andre relevante aktører. Handleplanen indarbejdes i udvalgsstrategien, og der følges løbende op på implementeringen i fagudvalget.

I den forbindelse bør det sikres, at anbefalinger og handleplaner ikke afgrænser sig til denne byrådsperiode, men også lever videre i kommende byråd og fagudvalg.

Forslag til indsatser der kan understøtte anbefalingen

- Relevante fagudvalg udarbejder en handleplan for implementering af anbefalingerne samt indarbejder disse i udvalgsstrategierne – og sikrer fremdriften ved at sætte handleplanen på fagudvalgsdagsordener en gang årligt
- Lave debatarrangementer med relevante aktører ift. at drøfte og implementere anbefalingerne
- Udarbejde business cases for de anbefalinger, der kræver investering i ekstra ressourcer eller nye indsatser
- Afdække mulighederne for at søge fonde til at bidrage til finansiering af implementering af anbefalingerne
- Anbefalinger, strategier og handleplaner overleveres til det kommende byråd og fagudvalg